

Encarnación Rivas (Agosto de 2010)

Querido Monforte.

Queridos monfortinos todos.

Equirocouse o Alcalde. Equirocábase.

Equirocouse o Alcalde, porque eu non son a Secretaria Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo da Xunta de Galicia.

Hoxe, aquí, diante de todos vos, eu son Encarnita.

A pequena de Rivas.

A filla de don Avelino e de dona Carmina.

Pero ben.

Non vou polemizar.

Que logo haberá quen quere verá soterrada nas miñas verbas unha especie de disputa política.

E nada máis lonxe da miña intención.

Cando chamoume o Alcalde, trasladándome a invitación municipal para facer este pregón, a miña sorpresa foi enorme.

Sorpresa logo seguida dunha sensación de rubor, de non ser merecente deste grande honor.

Eu deixei de vivir en Monforte alá polo o ano 80, cando fun estudar Arquitectura á Coruña.

Ven lonxe estaba eu daquela de pensar que trinta anos despois estaría hoxe convosco neste escenario.

E neses trinta anos, moitas son as cousas que aconteceron nas vidas de todos nos.

Anos nos que eu nunca volvíñ.

Nunca volvíñ, porque nunca me fun.

E aquí estou, máis vella, con arrugas, algunhas que me chegan ata a alma.

Pero, como diría o Sabina, aquí sigo, igual de lambida e igual de parrandeira.

E, desde logo, coa mesma ilusión de sempre por vivir a vida.

Non podo máis que agradecer ao ceo todas as bendicións que me enviou, aínda que

esas estean fóra de Monforte.

E por riba de todas elas, o meu home e os fillos.

De seguro, algo terá que ver a protección e o amparo do manto da nosa patroa a Virxe de Monserrat, cuxo Neno luce no pulso a escrava que a miña nai lle puxo tan fervorosamente anos atrás, para encomendarme a Ela nun problema de saúde.

E como ben vedes, Ela non defraudou a súa confianza.

Din por aí que un é de onde son os seus fillos.

É certo.

Así o testemuña a vida dos meus pais.

Mais non é menos certo, que un é de onde están enterrados os seus mortos.

Xa que logo, me leve por onde me leve a vida, non hai dúbida de que eu son de Monforte.

E algún día hano de ser os meus fillos.

Veña por onde veña a Monforte: dende Ourense, dende Chantada, dende Lugo... cando chego ao alto, e miro ao fondo o castelo de San Vicente, sinto, máis que

nalgures, que chego á casa.

Que estou na casa.

E penso que ese sentimento de confianza total, de seguridade, é o que define a sensación de pertenza a un lugar.

Para min, Monforte é o edificio da Zona, onde nacín atendida pola nosa benquerida Blanquita.

Monforte é o brilé xogado no medio da rúa; só, moi de cando en vez, interrompido cando viña algún coche.

Monforte é a mariola, o saltar á comba ou á goma; xogos nos que, modestia aparte, eu era toda unha campiona.

Monforte é o quiosco de Vitoria pintado de vermello, onde comprábamos os chiclets Nina cos cromos coleccionables; os chupas Kojac con tatuaxe; os kengos de 10 a unha peseta.

Monforte é a calor.

O verán na rúa.

A chamada a comer e a cear feita dende a fiestra da casa.

Monforte é ir ao campo de Saco, toda unha excursión rúa arriba, máis ben unha expedición comandada pola madriña Encarna cos catro irmáns seguindoa, para ir merendar á casa de Dª Heminia e D. Pedro Saco o bocadillo de manteiga con azucre.

É deslizarme polo pasamáns de cemento da escada exterior, onde deixaba a xiróns os lazos das braguiñas de perlé, nun tempo no que os nenos podían mucharse e mancarse con toda a naturalidade.

Monforte é o meu irmán Avelino e os safaris remotos con él ata o regueiro, onde colliamos e diseccionábamos rás, nun tempo no que os animais non contaban cunha sociedade protectora.

Monforte é a vía do tren ao final da rúa, onde colocábamos as moedas e os cravos para esmagalos; nun acto de valentía, que logo me decatei que máis ben era inconsciente temeridade.

Monforte é chegar á casa, co ramo de flores máis fermoso que nunca mirei nin

mirarei.

*Un ramo, que os catro irmáns preparamos, con toda a ilusión e o cariño do mundo,
para agasallar á nosa nai.*

Pensando que ela quedaría abraida, que ía comernos a bicos.

*Mais que, incomprensiblemente, mamá recibíuno non con agarimo, senón con berros
abafantes.*

E todo, porque o ramo fixésemolo... ¡coas polas floridas dunha maceira!

Para min Monforte é, sobre todo, este campo de San Antonio.

*E obvio, que o Alcalde se equivocaba outra vez, porque non nos atopamos na praza
do Concello.*

Todos nos o sabemos: isto é o campo dos nenos do Colexio San Antonio.

*Pecho os ollos e véxome co mandilón rosa de priegue dianteiro, con aquel colo duro
de plástico branco, que tan insoprible era cando chegaba a calor, suxeito co lazo
de veludo azul que eu non era quen de que se mantivera atado.*

Cos dous petos que tiñan a estraña tendencia a engancharse en todas as esquinas e

a estar sempre descosidos, mesmo rachados.

Ainda que teño que recoñecer que iso só lles pasaba aos meus, porque para a miña sorpresa e desgraza, os da miña irmá Carmina mantíñanse sempre impolutos.

Estou a ver o mesmo colexio de grandes fiestras, aínda que agora sen os rebordes de ladrillo vermello.

Recórdome deste campo de xogo dos nenos. Aínda que as nenas non ousabamos acercarnos por aquí dende o noso campo, como se fosen dous mundos diferentes; nuns tempos que non se falaba de paridade nin do politicamente correcto.

Recórdome formando en grandes filas para entrar e saír.

Recórdome do mes das flores en maio.

E penso, en todas as mestras e mestres e as súas primeiras ensinanzas: o respecto polos demais, a ilusión pola aprendizaxe, a disciplina, a paixón polo estudo, a obriga do traballo e o pracer do deber cumprido:

Dª Lucinda Encinar,

Dª Sara Cao,

Dª Rosina, Dª Ana, Dª Otilia,

D. Ramón, D. Rogelio, D. Salvador.

Penso nas reprimendas da miña nai, que como mestra xa se decataba no colexio dalgunha das miñas falcatruadas.

¡Acusicas barrabás! pensaba eu entón desas mestras chivatas.

Ainda que esas falcatruadas, a verdade, as máis das veces limitábanse a falar e falar sen pausa, con todo o que estivera derredor, preto ou lonxe, cun impulso que eu sentía irreprimible.

E ben vedes, que hoxe sigo igual de laretas.

¡Que algún defecto hai que ter!

E cómo non.

Recórdome dos recreos.

Estou vendo alí mesmo o quiosco onde comprábamos os marmelos verdes.

E máis atrás, a Anxelina e as galletas maría a granel.

E sobre todo, recórdome do enorme cartucho de recortes que conseguíamos por unha peseta no torno do convento das madres clarisas.

Puntualizo: unha peseta e un Ave María Purísima, sen pecado concibida.

E de seguido, o Instituto.

Tanto me teño recordado logo dos meus profesores, ao longo da vida e do exercicio da miña profesión.

Recórdome da profesora Acevedo, que nos amosou a importancia da capacidade de análise da información.

De D. Agapito, admiradísimo profesor de matemáticas, sen dúbida a miña materia predilecta, que tanto contribuíu a desenvolverme a capacidade de razoamento; e que se cadra tamén tivo algo de culpa do meu carácter cartesiano.

De D. Secundino. E de D. Luis López Grillé, que agudizou aínda máis o meu gusto pola literatura.

E sobre todo, recordo a D. Antonio Campaña, claro culpable da miña elección e vocación pola Arquitectura.

Arquitectura, na que din os primeiros pasos co noso lembrado Carlos Mejjide. E que logo, pola forza do destino, viraría cara ao Urbanismo ata hoxe, que como grande paixón profesional, tráeme ante todos vos.

Monforte, como dixo o poeta, é a miña patria porque é a miña infancia.

Monforte é a Mezquita, a parra, a fanta de laranxa con dous vasos para compartir cun irmán; as olivas, as patacas fritas, e as partidas de dominó.

Son os paseos cos pais e os irmáns, Cardenal arriba, Cardenal abaixo, vestida de domingo, impecable, toda de branco, con guantes e sombreiro, e sen esquecer nunca o máis importante: o colar de bolas de cristal de todas as cores.

Monforte son as primeiras amigas: Elena, Pili, Rosa, Yolanda, Marisela, Carmen.

Elas foron o comezo da percepción da amizade como o centro do meu universo persoal, da pedra angular da miña existencia.

Monforte son as cañas e a torta de biscoito de La Pimienta.

E inda agora, de súpeto, penso nelas e fáiseme a boca auga.

Nunca poderei atopar uns sabores mellores que eses.

Monforte é a miña boda nos Escolapios.

Pero sen dúbida, Monforte é moito máis que pasado.

Ainda que ese pasado estea tan vivo e tan presente como eu o sinto.

Monforte é futuro, o futuro que entre todos nós imos construír.

É a terra chea de boas xentes e grandiosas paisaxes.

É o centro dunha fermosísima comarca, cun patrimonio arquitectónico, etnográfico, natural e cultural extraordinario.

É un conxunto monumental que segue sen gozar de todo o recoñecemento que merece; e para o que todos temos que servir de embaixadores entusiastas.

Unha terra que hai que mirar e admirar.

E que ¡ai está!

¡Ai está vendo pasar a historia!...

E vendo como facémonos vellos moito máis rápido que nos facemos sabios.

Pasa a vida.

E nos pasamos con ela.

Pensando en ocasións, que o futuro é o único que importa. Mais o futuro engana sempre da peor das formas, porque fai crer que algo pode chegar.

Outras veces mirando demasiado para atrás, sendo escravos do pretérito, mesmo dos rancores, coa soberbia do que puido ser e non foi. E esquecemos que o que máis importa, o único talvez, é o presente.

Invítovos a vivir cada minuto, porque ningún será igual que este. Este.

Pensade nos agostos que quedaron atrás, pero non vos atedes a eles.

Pensade nos agostos que quedan, pero non apostedes nada ao seu favor.

Agosto sempre é da cor do cristal con que se mire.

Somos nós os que construímos, día a día, a nosa felicidade.

Bebede o día, comedede o día, de tres en tres bocados.

Escapade dos intolerantes, pero escoitade sempre aos que vos critiquen lealmente.

Escapade dos rancorosos, dos cínicos, dos hipócritas, dos adaladores, dos amargados.

Pero non escapades dos que vos aman, porque eses son os únicos imprescindibles, os que vos enganchan á vida.

Os que nos aman como somos, así, tan defectuosos.

Coas nosas grandezas e debilidades, coa nosa forma de ser e o noso carácter, coas nosas teimas e obsesións.

Estamos a tempo de non dar todo por perdido.

Non poden gañar os malos tempos, o desánimo.

Non podemos fundirnos no escepticismo e na falla de horizontes dunha crise inacabable.

Saíde na procura dunhas festas que sexan as mellores da vosa vida.

Porque a tristeza e o gozo viven en nos.

Tantas festas vividas... e tantas por vivir. En agosto, festeando.

É ben sabido que hai un galego na lúa.

Á máis, nós, sabemos que ese galego é de Monforte.

"Os que somos de Monforte non o podemos negare.

Na cara se nos coñece, polos airiños do Cabe".

Máis nada. Só agradecer outra vez ao concello de Monforte que me concedera o grande honor de ser hoxe a pregoeira das festas patronais do meu pobo.

Gracias a todos os presentes, polo voso agarimoso acollemento.

E gracias, por riba de todo, aos ausentes.

Vai por ti, papá.

Encarnación Rivas

Secretaría Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo da Xunta de Galicia